

(53)
ELLIÜÇÜNCÜ SÜRE

en-NECM

Mekke'de inmiştir. 62 âyettir. Yalnız 32. âyeti Medine'de nâzil olmuştur.

Bismillâhirrahmânirrahîm

1, 2, 3. Battığı zaman yıldız andolsun ki, arkadaşınız (*Muhammed*) sapmadı ve bâtıla inanmadı; o, arzusuna göre de konuşmaz.

4. O (*bildirdikleri*) vahyedilenden başkası değildir.

5, 6, 7. Çünkü onu güçlü kuvvetli ve üstün yaratılışlı biri (*Cebrail*) öğretti. Sonra en yüksek ufukta iken asıl şekliyle doğruldu.

8, 9. Sonra (*Muhammed'e*) yaklaştı, derken daha da yaklaştı. O kadar ki (*birleştirilmiş*) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu.

10, 11. Bunun üzerine Allah, kuluna vahyini bildirdi. (*Gözleriyle*) gördüğünü kalbi yalanlamadı.

12. Onun gördükleri hakkında şimdi kendisi ile tartışacak mısınız?

13, 14. Andolsun onu, Sidretü'l-Müntehâ'nın yanında önceden bir defa daha görmüştü.

15. Cennetü'l-Me'vâ da onun yanındadır.

16. Sidre'yi kaplayan kaplamıştı.

17. Gözü kaymadı ve sınırı aşmadı.

18. Andolsun o, Rabbinin en büyük âyetlerinden bir kısmını gördü.

(Süre, yıldızla yeminle başlamıştır. Bu «yıldız» yıldız cinsi, Süreyya yıldızı, Kur'an âyetleri ve Hz. Peygamber şeklinde açıklanmıştır. Yıldızın batması ve doğması kıyamet günüyle tefsir edilmiştir. Kur'an kendisine vahyedilen Hz. Peygamber, doğru yoldan sapmamış ve bâtıla inanmamıştır. Ona inen Kur'an vahye dayanmaktadır. Vahyi getiren, Cebrail (a.s.)'dir. İşte bu melek birkaç defa aslı suretinde Hz. Peygamber'e görünmüştür. Aralarındaki mesafenin ayette de belirtildiği gibi, çok yakın olduğu bir zamanda Cebrail vahyedilenleri Peygamberimize bildirmişti. Hz. Peygamber'in Cebrail ile görüşmesi Sidretü'l-Müntehâ'da olmuştu. Bazıları burada Peygamberimizin gördüğünün Cenab-ı Hak olduğunu da ileri sürmüşlerdir. Sidretü'l-Müntehâ, son ağaç, yani yaratıklar âleminin son noktası demektir. Bundan ötesi Allah'ın gayb âlemidir. Cennetü'l-Me'vâ da, melekler, şeytiller ve mütakilerin ruhlarının bulunduğu yerdir. Sidre'dekileri tarif ve tavsif mümkün değildir. Sidre'yi kaplayanın, melekler veya Allah'ın nuru olduğu rivayetlerine yer verilmiştir.)

19. Gördünüz mü o Lât ve Uzzâ'yı?

20. Ve üçüncüleri olan ötekini, Menât'ı.

سُورَةُ النَّجْمِ

الجزء السابع والعشرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝۲ وَمَا يَنْطُوقُ مِنَ
الْهَوَىٰ ۝۳ إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝۴ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝۵
ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ۝۶ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝۷ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝۸
فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝۹ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝۱۰
مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝۱۱ أَفَتَسْمُرُونَ عَلَىٰ مَا بَرئَ ۝۱۲ وَقَدَرَاهُ
نَزْلَهُ آخِرَىٰ ۝۱۳ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝۱۴ عِنْدَ هَاجِنَةِ الْأَمْوَىٰ ۝۱۵
إِذِ نَعْتَىٰ السِّدْرَةَ مَا تَعْتَىٰ ۝۱۶ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝۱۷ لَقَدْ رَأَىٰ
مِنَ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ۝۱۸ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝۱۹ وَمَنْوَةَ
الْقَالِئَةَ الْآخِرَىٰ ۝۲۰ أَلَكُمُ الذَّكْرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ۝۲۱ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ
ضِيزَىٰ ۝۲۲ إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ
وَلَقَدْ جَاءَ هُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَىٰ ۝۲۳ أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّىٰ ۝۲۴ فَلِلَّهِ
الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ۝۲۵ وَكَمْ مِنْ مَلَكَ فِي السَّمَوَاتِ لَا تَعْتَبِي
شَفَعْتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُرْضَىٰ ۝۲۶

الجزء
السابع
والعشرون

٥٢٦

21. Demek erkek size, dişi O'na öyle mi?

22. O zaman bu, insafsızca bir tak-sim!

23. Bunlar (*putlar*), sizin ve atalarınızın taktığı isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Onlar ancak zanna ve nefislerinin arzusuna uyuyorlar. Halbuki kendilerine Rableri tarafından yol gösterici gelmiştir.

24. Yoksa insan, her arzu ettiği şeye sahip mi olacaktır?

25. Ahiret de dünya da Allah'ındır.

26. Göklerde nice melek var ki onların şefaati, dilediği ve hoşnut olduğu kimse için Allah'ın izin vermesi dışında, bir işe yaramaz.

سُورَةُ النَّجْمِ

الجزء السابع والعشرون

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونُ أَلْمَلِكَةَ تَسْمِيَةً الْأُنثَى
 وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ
 الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٣٣﴾ فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ﴿٣٤﴾ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
 سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَى ﴿٣٥﴾ وَإِلَيْهِ مَأْوَى السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اسْتَوُوا بَيْنَ أَيْمَانِهِمْ وَعَمَلُوكَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
 بِالْحُسْنَى ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ يَحْتَبُونَ كِبْرَهُمُ الْإِثْمَ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ
 إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذَا أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 وَإِذَا أَنْتُمْ أَجْتَهُ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوْا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ
 بِمَنْ أَنْتَقَى ﴿٣٧﴾ أَقْرَبَ يَتَ الَّذِي تَوَلَّى ﴿٣٨﴾ وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى
 ﴿٣٩﴾ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهَوِّرَى ﴿٤٠﴾ أَمْ لَمْ يُبْنِ بِمَا فِي صُحُفِ
 مُوسَى ﴿٤١﴾ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ وَازِرَةً وَرَزَّ الْآخِرَى
 ﴿٤٣﴾ وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ﴿٤٤﴾ وَأَنْ سَعِيَهُ سَوْفَ يُرَى ﴿٤٥﴾
 ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ﴿٤٦﴾ وَأَنْ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى ﴿٤٧﴾
 وَأَنْهُ هُوَ أَضْحَكَكَ وَأَبْكَى ﴿٤٨﴾ وَأَنْهُ هُوَ آمَنَاتٌ وَأَحْيَا ﴿٤٩﴾

27. Ahirete inananlar, meleklerе dişilerin adlarını takıyorlar.

28. Halbuki onların bu hususta hiç bilgileri yoktur. Sadece zanna uyuyorlar. Zan ise hiç şüphesiz hakikat bakımından bir şey ifade etmez.

29. Onun için sen bizi anmaktan yüz çeviren ve dünya hayatından başka bir şey istemeyen kimselere yüz verme.

30. İşte onların erişebilecekleri bilgi budur. Şüphesiz ki senin Rabbin, evet O, yolundan sapanı daha iyi bilir; O, hidayette olanı da çok iyi bilir.

31. Göklerde ve yerde bulunanlar hep Allah'ındır. Bu, Allah'ın, kötülük eden-

leri yaptıklarıyla cezalandırması, güzel davrananları da daha güzeliyle mükâfatlandırması içindir.

32. Ufak tefek kusurları dışında, büyük günahlardan ve edepsizliklerden kaçınanlara gelince, bil ki Rabbin, affı bol olandır. O, sizi daha topraktan yarattığı zaman ve siz annelerinizin karnlarında bulunduğunuz sırada (*bile*), sizi en iyi bilendir. Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, kötülükten sakınanı daha iyi bilir.

(Hz. Âdem'in topraktan yaratılışı, insanın ana karnındaki durumu, aslındaki zayıflığı ve aczi hatırlatılarak, kendini beğenip gurura kapılması istenmiştir.)

33. Gördün mü arkasını döneni?

34. Azıcık verip sonra vermekte direneni?

35. Acaba gaybın bilgisi kendi yanındadır da o görüyor mu?

(33-35. âyetlerin, müslüman olduktan sonra müşrikliğe dönen Velid b. Muğire hakkında indiği rivayet edilmiştir.)

36, 37. Yoksa, Musa'nın ve ahbine vefa gösteren İbrahim'in sahifelerinde yazılı olanlar kendisine haber verilmedi mi?

38. Gerçekten hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü yüklenemez.

39. Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.

40. Ve çalışması da ileride görülecektir.

41. Sonra ona karşılığı tastamam verilecektir.

42. Ve şüphesiz en son varış Rabbi-nedir.

(Âyetlerde, insanın genellikle başkasının yaptığından bir fayda göremeyeceği, çünkü herkesin kendisi için çalıştığı, çalışmanın sonuçlarının kıyamette görüleceği hatırlatılmıştır.)

43. Doğrusu güldüren de ağlatan da O'dur.

44. Öldüren de dirilten de O'dur.

45, 46. Şurası muhakkak ki (rahime) atıldığında nutfeden, erkek ve dişiden ibaret olan iki çifti O yarattı.

47. Şüphesiz tekrar diriltmek de O'na aittir.

48. Zengin eden de yoksul kılan da O'dur.

(Ayetin ikinci kısmına «ihtiyaçtan kurtaran» manası da verilmiştir.)

49. Doğrusu Şi'râ yıldızının Rabbi de O'dur.

(Şi'râ, Huzaa kabilesinin taptığı parlak bir yıldızdır.)

50. Ve şüphesiz ki önceki Âd kavmini O helâk etti.

51. Semûd'u da (O helâk etti) ve geriye hiçbir şey bırakmadı.

52. Daha önce de çok zalim ve pek azgın olan Nuh kavmini (helâk etmişti).

53. Altüst olan şehirleri de o böyle yaptı.

54. Onların başına getireceğini getirdi!

55. Şimdi Rabbinin nimetlerinin hangisinde şüpheye düşersin.

56. İşte bu ilk uyancılardan bir uyanıcıdır.

(Geçen âyetlerde zikredilen Âd, Semûd, Nuh ve Lût kavimleri inkâr ve isyanlarının cezasını helâk edilerek çekmişlerdir. Bunlar içinde Hz. Nuh'un kavmi, Ad ve Semûd'dan daha zalim ve azgın bir topluluktu. Çünkü Hz. Nuh, içlerinde uzun yıllar kaldığı halde ona inanmamışlar ve olanca eziyeti yapmışlardı. Hz. Lût'un kavminin helâk edilişi, bu kavmin kasabalarının yükseğe kaldırdıktan sonra bırakılarak yerle bir edilmeyle gerçekleşmişti.)

57. Yaklaşan yaklaştı.

58. Onu (vaktini) Allah'tan başka açığa çıkaracak yoktur.

59. Şimdi siz bu söze (Kur'an'a) mı şaşıyorsunuz?

60. Gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz!

61. Ve siz gaflet içinde oyalanmaktasınız!

62. Haydi Allah'a secde edip O'na kulluk edin!

(54)

ELLİDÖRDÜNCÜ SÜRE

el-KAMER

Ayın yarılması mucizesi bu sûrede anlatılır. Onun için bu adı almıştır. Mekke'de inmiştir, 55 âyettir.

Bismillâh irrahmân irrahîm

1. Kıyamet yaklaştı ve ay yarıldı.

سُورَةُ النَّجْمِ

الجزء السابع والعشرون

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ۗ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ۗ

۞ وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشَأَ الْأُخْرَىٰ ۗ وَأَنَّهُ هُوَ أَعْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ۗ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ ۗ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ۗ وَشَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ۗ

۞ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ ۗ

۞ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ۗ فَغَشَّيْنَا مَا غَشَّىٰ ۗ فَبِأَيِّ آيَةِ الْآءِ رَبِّكَ تَمَارَىٰ ۗ

۞ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِيرِ الْأُولَىٰ ۗ أَرَأَيْتَ الْآرِيفَةَ ۗ

۞ لَيْسَ لَهَا مَن دُونِ اللَّهِ كَمَا اشْفَعُ ۗ أَفَمِنَ هَذَا الْحَدِيثِ ۗ

۞ تَعَجَّبُونَ ۗ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَتَّبِعُونَ ۗ وَأَنْتُمْ سَلِيمُونَ ۗ

۞ فَاسْجُدْ وَاعْبُدْ ۗ ۞

سُورَةُ الْقَمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَتِ السَّاعَةُ ۖ وَأَنشَقَّ الْقَمَرُ ۗ ۞ وَإِن يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ۗ ۞ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ۗ ۞ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْآلِنَاءِ مَا فِيهِ مُرْدَجٌ ۗ ۞ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ ۖ فَمَا تُعْنِ ۗ ۞ النَّذُرُ ۗ ۞ فَمَوْلَٰهُمُ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ ۗ ۞

٥٢٨

(Birçok sahâbiden gelen rivayetlere göre Mekkeliler Hz. Peygamber'den mucize istemişler, o da parmağıyla aya işaret etmiş ve ay ikiye ayrılmış, sonra birleşmiştir. Müslümanların işkenceye maruz kaldığı hassas bir dönemde ayın bu görünüşü Mekkelileri hayrete düşürmüştür. Müşrikler bu olaya bir itirazda bulunmamışlar, sadece «büyü» demişlerdir.)

2. Onlar bir mucize görürlerse hemen yüz çevirirler ve: Eskiden beri devam edegelen bir büyüdür, derler.

3. Yalanladılar ve kendi heveslerine uydular. Halbuki her işin ulaşacağı yeri vardır.

4. Andolsun onlara, kötülükten önleyecek nice önemli haberler gelmiştir.

5. Bu büyük bir hikmettir. Fakat (yüz çevirene) uyanlar ne fayda verir!

6. Çağıranın görülmemiş bir şeye çağırdığı gün, sen de onlardan yüz çevir.